LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Suomessa tulisi ennen muuta vähentää kannan tuottavan osan metsästyskuolevuutta. **PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ ARTO MARJAKANGAS**

Taigametsähanhien metsästystä pitäisi vähentää

Taigametsähanhinkannan taantuminen pitäisi pysäyttää ja kanta saada runsastumaan.

MARKUS VARESVUO/KUVALIITERI

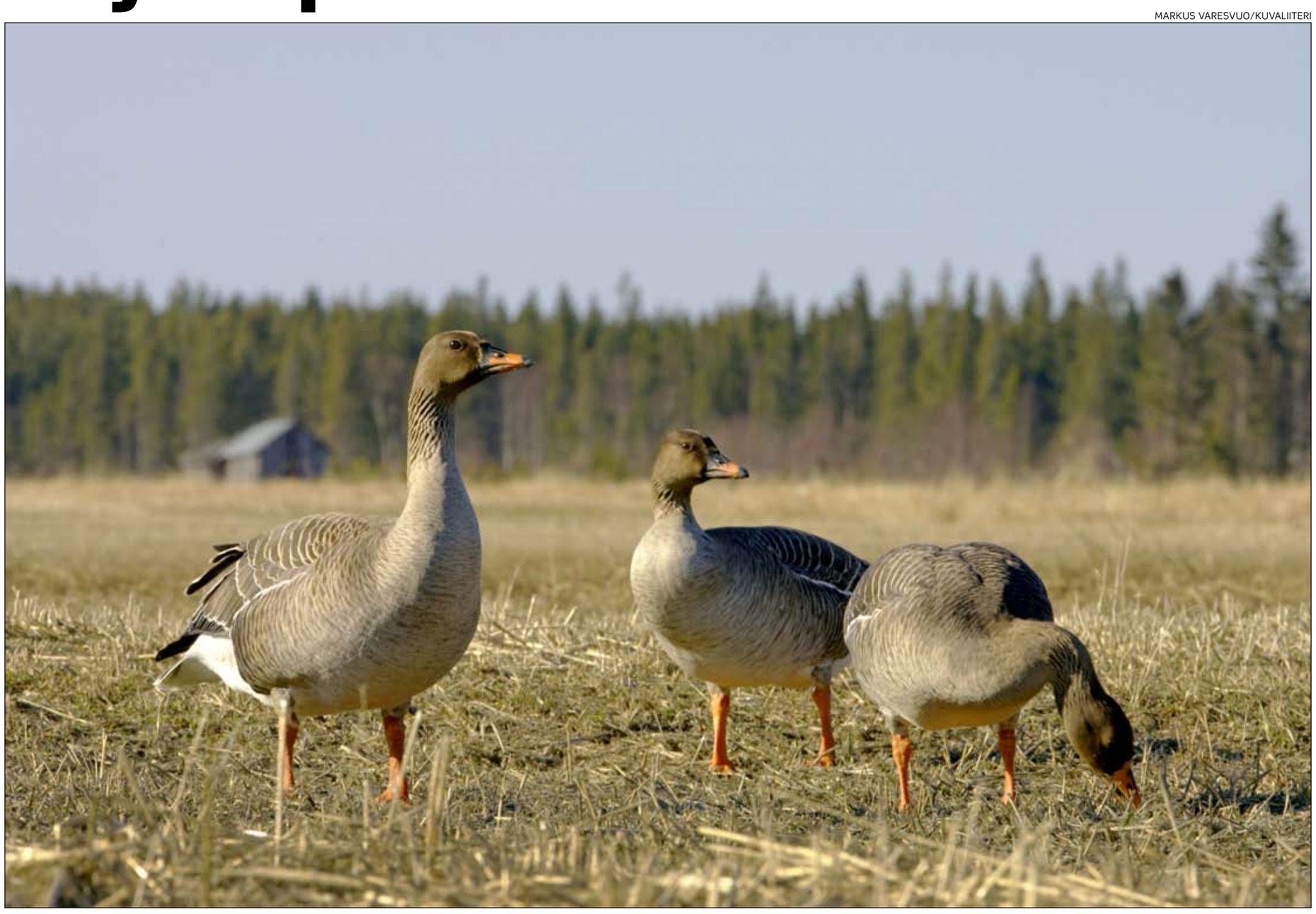

Lähes koko Suomen metsähanhikanta on aapasoilla pesivää taigametsähanhen alalajia. Kuvassa taigametsähanhia.

Tarvitaan korjaavia toimia sekä Suomessa että muualla taigametsähanhen levinneisyysalueella, jotta taantuminen saadaan pysäytettyä ja kanta runsastumaan, totesi projektipäällikkö **Arto Marjakangas** Suomen riistakeskuksesta Riistapäivillä Kajaanissa viime viikolla.

Marjakankaan mukaan monet muut tärkeät muuttujat, kuten taigametsähanhien poikastuotto, yksilöiden säilyvyys ja kuolinsyyt sekä metsästyssaaliin alalajikoostumus tunnetaan kuitenkin huonosti.

”Suomessa tulisi ennen muuta vähentää kannan tuottavan osan metsästyskuolevuutta. Tarvitaan myös lisää tietoa pesimäkannan koosta, populaatiobiologiasta sekä metsästyssaaliin koosta ja koostumuksesta.”

Pelkät Suomen toimet eivät riitä

Suomalaisten metsähanhien pesimälevinneisyys ja tärkeimmät pesimäalueet tunnetaan jo hyvin. Myös muutto- ja kerääntymisalueet lukuun ottamatta pesimättömien lintujen sulkimisalueita ovat tuttuja.

Mutta pelkästään Suomen toimet eivät riitä. Metsähanhi on kansainvälinen riistavara, joten myös kansainvälinen kannanhoitoyhteistyö on saatava pikaisesti alulle.

”Tarvittavat toimet ja yhteistyön muodot tulisi määritellä koko muuttotien kattavassa taigametsähanhen kannanhoitosuunnitelmassa.”

Pesinnät puolittuivat

Lähes koko Suomen metsähahikanta on aapasoilla pesivää taigametsähanhen alalajia.

Uusimman tiedon mukaan aivan pohjoisimmassa Lapissa pesii myös Norjan Finnmarkin kantaan kuuluvia tundrametsähanhia. Suomen lintuatlaskartoituksessa taigametsähanhen varmojen pesimäruutujen määrä puolittui 1970- ja 1980-luvuilta 2000-luvulle.

Kanta on taantunut jopa tärkeimmillä pesimäalueilla Keski-Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla, kertoo Marjakangas. Metsähanhi luokitellaan meillä silmälläpidettäväksi lajiksi.

Arvio taigametsähanhen talvehtivasta kokonaiskannasta Luoteis-Euroopassa oli vuonna 2011 noin 45 000 yksilöä. Sitä vastoin tundrametsähanhen kanta on runsas ja vakaa.

Metsähanhikannan vähenemiseen voi olla useita syitä.

Ojitus ja hakkuut metsähanhien pesimäsoita ympäröivissä korvissa ja reunametsissä ovat saattaneet vähentää pesimisympäristöjen määrää ja laatua.

Lisäksi laulujoutsenkannan ja muiden hanhien kantojen runsastuminen levähdys- ja talvehtimisalueilla on saattanut lisätä kilpailua elintilasta, totesi Marjakangas.

SARI PENTTINEN

LUONNOSTA LYHYESTI

Suden salakaadon ilmiannosta palkkio

Ruotsin petoeläinyhdistys palkitsee 100 000 kruunulla (noin 11 000 euroa) suden salakaatajien paljastumiseen johtavien tietojen antajan. Taalainmaalla kaadetun suden lähetinpanta löytyi viime viikolla joen jäältä.

Jäljet viittaavat moottorikelkan käyttöön apuvälineenä kaadossa. Susi oli viime vuonna Idren poronhoitoalueella pannoitetun parin uros. Susipari siirrettiin Karslborgin lähistölle. Raatoa ei ole löytynyt.

Poliisi perkasi kolarihirven

Poliisi perkasi sunnuntaina kolarissa veturiin tarttuneen hirven Länsi-Götanmaalla Limmaredin asemalla, kertoo Ruotsin radio.

Alueen metsästäjät protestoivat maan susipolitiikkaa eivätkä enää aiempaan tapaan osallistu liikenteessä loukkaantuneiden tai kuolleiden eläinten jäljityksiin ja siivouksiin.

Lääninhallitus myönsi susiluvan

Taalainmaan lääninhallitus on käyttänyt ensi kertaa mahdollisuutta päättää itsenäisesti suden suojajahdista ilman, että kukaan on jättänyt hakemusta kaatoluvasta.

Lupasusi liikkuu Idren saamelaiskylän seuduilla ja on aiheuttanut isot menetykset porontuottajille. Viranomaiset uskovat, että tuhojen vaara on iso ja näin suojajahti on ainoa mahdollisuus.

Lääninhallitus hylkäsi vielä reilu viikko sitten Idren saamelaiskylän hakemat kolme susilupaa. Myös Jämtlannin lääninhallitus on hylännyt kolmelle sudelle haetut kaatolupaanomukset.

Aurinkomyrsky iski maahan

Maahan iskeytyi tiistaina kovin aurinkomyrsky yli kuuteen vuoteen, arvioi Yhdysvaltain avaruussääkeskus.

Aurinkomyrsky saattaa häiritä satelliittien, sähköverkkojen ja radioliikenteen toimintaa. Myös gps-paikannusjärjestelmä voi häiriintyä hieman.

Meri- ja kanadanhanhi yleisimmät hanhet

Hanhikannoissa on tapahtunut paljon muutoksia viimeisten 30 vuoden aikana.

Vuonna 2010 Suomen yleisimmät hanhet olivat merihanhia, joiden kanta oli 7 000 paria.

Toiseksi yleisin oli ripeästi runsastunut kanadanhanhi 6 400 parilla.

Vielä 1980-luvun lopulle saakka metsähanhen alalaji taigametsähanhi oli runsain pesivä hanhemme. Nyt taigametsähanhi on vasta neljänneksi yleisin hanhilaji noin 2 000 parilla.

Taigametsähanhi harvinaista riistaa

Taigametsähanhi on harvinaisin Suomessa metsästetty riistalintu alalajit huomioiden. Sen maailmanlaajuinen kanta on 63 000 yksilöä.

Tarvitaan kiireesti tietoa muuttoreiteistä, kantojen koosta ja alalajien runsaussuhteista metsästyssaaliissa.

VELI-MATTI VÄÄNÄNEN

”Taigametsähanhen kestävän metsästyksen pohjaksi tarvitaan kiireesti tietoa muuttoreiteistä, kantojen koosta ja alalajien runsaussuhteista metsästyssaaliissa maamme eri osissa”, sanoi Helsingin yliopiston tutkija **Veli-Matti Väänänen** Riistapäivillä Kajaanissa viime viikolla.

Metsähanhella ei seurantaa

Rauhoitettu valkoposkihanhi on taigametsähanhea yleisempi 3 800 parilla.

Rannikolla pesiviä hanhia seurataan Suomessa Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen koordinoimilla saaristolintulaskennoilla.

Metsähanhi on toistaiseksi ilman vuotuista seurantaa.

Meri- ja kanadanhanhikantojen runsastuminen näkyvät hyvin saalistilastoissa.

Merihanhia saatiin saaliiksi 9 000 yksilöä vuonna 2010 ja kanadanhanhia 6 000 kappaletta.

Nämä lajit ovat nousemassa metsähanhen ohi metsästetyimmäksi hanheksi.

Metsähanhisaalis vaihtelee 3 000–11 000 yksilössä vuosittain.

Vaihtelu johtunee siitä, että joinakin vuosina voimakkaat itätuulet ohjaavat hanhimuuttoa halki Suomen lisäten saalista, arvioi Väänänen.

SARI PENTTINEN

Muutokset metsähanhikannan pesimisessä

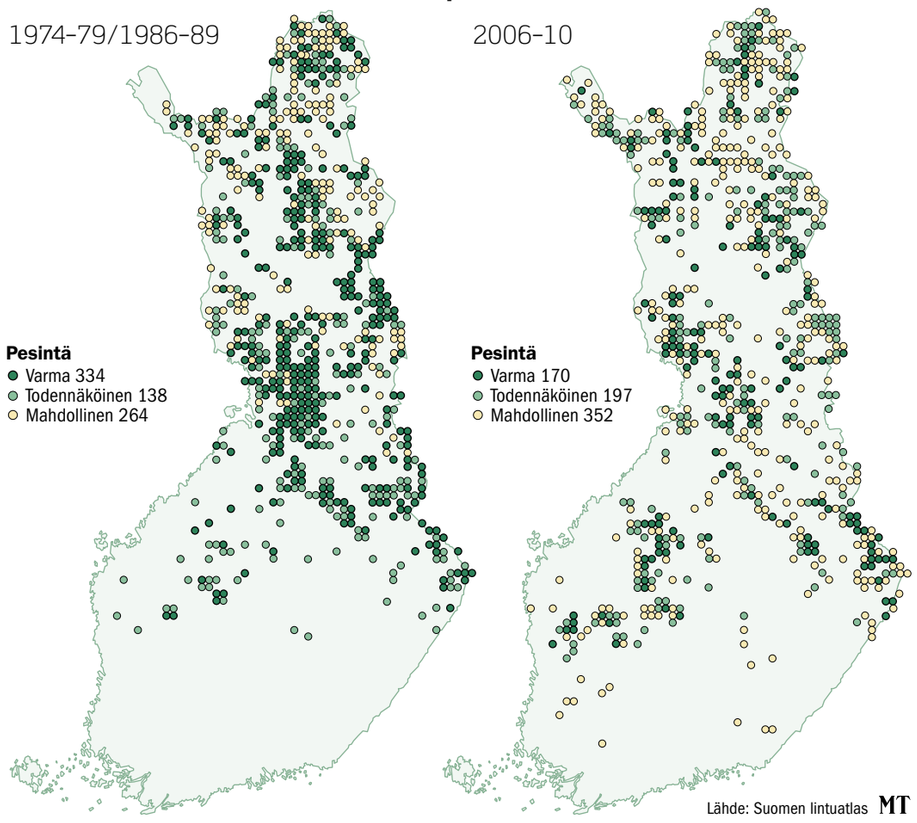

FAKTAT

Lintuatlas seuraa monimuotoisuutta

Lintuatlaskartoitus on osa luonnon monimuotoisuuden seurantaa.
Se on toteutettu kolmesti. Vuosina 1974–1979, 1986–1989 sekä uusin vuosien 2006–2010 aikana.
Atlaksen tarkoituksena oli selvittää Suomen pesimälintulajien nykyiset levinneisyydet.
Uusinta tietoa pesimälinnustosta voidaan yhdistää Suomessa aiemmin kerättyyn mittavaan lintutietoon sekä muuhun ympäristötietoon.
Lintuatlashanke perustui laaja-alaiseen yhteistyöhön linnustonseurantaa ja lintututkimusta harjoittavien laitosten, järjestöjen, tutkijoiden sekä harrastajien kesken.
Lintuatlashavaintoja on ollut tekemässä yli 5 000 henkilöä.